

Maria CHMIELOWSKA (1898-1959) bibliotekarz Biblioteki Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Urodziła się 10 IX 1898 r. w Kliszczach w rodzinie Juliusza i Wandy z domu Zaleskiej. Ojciec był księgowym (zm. 1913 r.), a matka (zm. 1952 r.) zajmowała się domem, a w latach 1915-1939 pracowała w biurze Zarządu Miejskiego we Lwowie. Maria ukończyła cztery klasy szkoły powszechnej, a potem w latach 1910-1914 pięć klas w Liceum Józefitek w Tarnopolu, a szóstą klasę – w Liceum Nazaretanek, gdzie 15 VI 1916 zdała egzamin dojrzałości. Z powodu ciężkich warunków materialnych rozpoczęła pracę zarobkową jesienią 1916 r. w Instytucie Wydawniczym i Bibliotece „Lektor” we Lwowie jako bibliotekarką i pracownik kancelarii. W latach 1918-1921 pracowała w Magazynie Żywnościowym jako pracownik kancelaryjny. W 1921 r. przeniosła się do Biblioteki Wojskowej Dowództwa Okręgu Korpusu nr VI we Lwowie, gdzie jej przełożonym był dr Adam Łysakowski, późniejszy dyrektor Państwowego Instytutu Książki. W 1924 r. objęła stanowisko bibliotekarki w Bibliotece Korpusu Kadetów, pracując tam bez przerwy do 1 IX 1939. W latach 1940-1941 pracowała jako sekretarka w Dziekanacie Państwowego Instytutu Medycznego we Lwowie. W latach 1942-1943 jako pracownik biurowy w Zarządzie Miejskim we Lwowie. Od 1 VIII 1944 r. ponownie wróciła na stanowisko sekretarki w Dziekanacie Państwowego Instytutu Medycznego we Lwowie. W V 1946 r. wyjechała do Polski do Bydgoszczy, gdzie od 17 VI 1946 do 15 II 1948 r. pracowała jako bibliotekarka w Wydziale Bibliotecznym Instytutu Bałtyckiego. Z powodu braku możliwości otrzymania mieszkania w Bydgoszczy przeniosła się do Wrocławia, gdzie od 16 II 1948 została zatrudniona w Uniwersytecie i Politechnice we Wrocławiu w charakterze kontraktowego urzędnika Wydziału Lekarskiego (późniejszej Biblioteki Akademii Medycznej). Kolejno awansowała na stanowiska: sekretarza administracyjnego (1 I 1949), asystenta – kontaktowego pracownika naukowego (1 III 1950), starszego asystenta (1 IX 1950), adiunkta (1 IV 1951), kustosz (1 VI 1956). Znała trzy języki obce i cieszyła się dużym autorytetem wśród koleżanek, którym przekazywała swoje doświadczenie i pomagała w pracy. Opracowała biografię lekarzy polskich od 1850 r. do czasów jej współczesnych. Wspólnie z Janiną Kozak i Ludmiłą Marcilonek przygotowała bibliografię prac naukowych Akademii Medycznej we Wrocławiu do Księgi Pamiątkowej 1950-1960. Brała czynny udział w posiedzeniach naukowych Biblioteki Akademii Medycznej, wygłaszając referaty. Należała do organizacji zawodowych: „Prospitka” w Instytucie Medycznym we Lwowie (1940-1941 i 1944-1946), Związek Zawodowy Pracowników Służby Zdrowia (1946-1953), Liga Kobiet (1946-1953). W Lidze Kobiet od 1950 r. pełniła funkcję sekretarki, gdzie

założyła i skatalogowała bibliotekę beletrystyczną Rady Zakładowej przy Państwowym Szpitalu Klinicznym przy ul. Chałubińskiego 5 we Wrocławiu. W razie potrzeby zastępowała dyrektora Biblioteki Akademii Medycznej prof. dra Witolda Ziembickiego. W opinii przełożonego była dobrą organizatorką, bardzo zdolną, dokładną, posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe, uprzejmą, zamiłowaną w swoim zawodzie, lojalną, doskonale wykszoloną, o dużej rutynie zawodowej, skromną, zrównoważoną, lojalną, bardzo sumienną i ofiarną. Przez cały okres pozostała bezpartyjna. Uhonorowana Złotym Krzyżem Zasługi (1954). Zmarła 6 sierpnia 1959 roku we Wrocławiu. Została pochowana na Cmentarzu św. Wawrzyńca we Wrocławiu.

Marek Dubiński: Chmielewska Maria. W: Słownik pracowników książki polskiej. Pod red. Magdaleny Rządkowolskiej. Supl. 4. Warszawa 2016 s. 39-40; Archiwum Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu – akta osobowe [brak sygn. akt].

Marek Dubiński